

הלכות יום הכיפורים תרמ"א

והלכה כסברא האחרונה מכל מקום נוהגין באלו המדינות להחמיר כסברא הראשונה¹:

תרי הדלקת הנרות ביום הכיפורים וכו' / סעיפים:

- א** יום הכיפורים צריך לכבדו בנרות² כמו בשאר ימים טובים³ כמו שיתבאר⁴ אלא שיש מקומות שנוהגין איסור בהדלקת נר בליל יום הכיפורים⁵ בבית שאיש ואשתו דרים בו נזירה שמה יתאזהר לאשתו כשיראנה לאור הנר ויבוא לירי תשמיש⁶ אבל יש מקומות שמדליקין⁷ בבית שכיון שאסור לשמש לאור הנר בוודאי לא יבוא לירי תשמיש⁸.
- ואותן מקומות שמדליקין צריכין לברך⁹ אשר קדשנו במצותיו וציונו להדליק נר של יום הכיפורים¹⁰ שהרי יום הכיפורים מצוה להדליק בו נרות¹¹ כמו בשבתות¹² וימים טובים¹³:
- ב** אם יש לו נר דלוק בבית צריך להדליק נר בחדר שלו בו עם אשתו¹⁴ בין במקום שנוהגין להדליק¹⁵ בין במקום שאין נוהגין להדליק שכיון שרואה את אשתו לאור הנר שבבית א"כ יש לחוש שמה יבוא לירי תשמיש בחדר שאין שם נר דלוק¹⁶:
- ג** אפילו במקומות שאין מדליקין בבית מכל מקום מדליקין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובמבואות האפילות ועל גבי החולים¹⁷.
- וכן אם חל יום הכיפורים בשבת חייבין הכל להדליק אף בביתו¹⁸ ומכריכין אשר קדשנו במצותיו וציונו להדליק נר של שבת ושל יום הכיפורים¹⁹:
- ד** נוהגין בכל מקום להציע נגרים נאים בבית הכנסת²⁰ וגם בבתים להציע מפה יפה על השולחן כמו בשבת²¹ ויו"ט.
- וכן נוהגים להרבות בנרות בבית הכנסת²² שנאמר²³ על כן באורים כבדו ה' ומתרגמין²⁴ בפנסיא יקרו ה' וטוב לעשות פתילות עבות בבית הכנסת להרבות אורן²⁵.
- ונהגו שכל איש גדול וקטן עושין בשבילו נר²⁶ לבית הכנסת²⁷ ועכשיו נוהגין שאין עושין נר אלא לנשוי בלבד²⁸:
- ך גם נהגו לעשות נר נשמה לאביו ולאמו שמתו²⁹:

ה מהרי"ל הל' ערב יוה"כ (ע' שכא). דמ"א.

סימן תרי

- א** רא"ש פ"ח ס"ו ב' (ראה פ"ח במוקד המינן). מרדכי רמז תשנה. הובא מ"א סק"ב.
- ב** ראה לעיל ס"ו תקדו ס"ג וספ"ה.
- ג** סוף ס"ח.
- ד** משנה פסחים נג. ב. מור ושול"ע ס"א.
- ה** כדירתא שם רש"י ד"ה בין.
- ו** משנה שם. מור ושול"ע שם.
- ז** ברייתא ורש"י שם. וראה גם ירושלמי פסחים פ"ד ה"ה.
- ח** הובא ב"י ריש הב"י.
- ח** רא"ש פ"ח ס"ו ב'. מנהגים (מירא) ערב יום כפור (ע' קו). מור ושול"ע דומ"א פ"ב.
- ט** ראה רמ"א מוקד ס"א. פ"ח סוף ס"ב.
- י** ראה רא"ש שם (משום שלום בית). מ"א ס"ו רסג סק"ג.
- יא** כדלעיל ס"ו רסג ס"א.
- יב** כדלעיל ס"ו תקדו סב"ד.
- יג** מהרי"ל הל' ערב יוה"כ (ע' שכא). דמ"א ס"א.
- יד** ראה מ"א סק"ב.
- טו** מהרי"ל שם. דמ"א שם.
- טז** משנה שם. מור ושול"ע ס"ג.
- יז** גמרא (ברייאתא) שם, ככ"י שמעון בן אלעזר. רמב"ם פ"ג הל' שול"ע ס"א.
- יח** דמ"א סוף ס"א.
- יט** סוד ושו"ע פ"ה. וראה גם לקמן מוקד ס"ח.
- כ** מרדכי רמז תשנה. מנהגים (מירא) ערב יום כפור (ע' קו). דמ"א פ"ד. ובדלעיל ס"ו רסג ס"א.
- כא** רא"ש פ"ח ס"ו ב'. מור ושול"ע שם. וראה גם לעיל ס"ו תקדו ס"ד.
- כב** ישעיה כד, מו.
- כג** ראה ילקוט שמעוני ישעיה רמז תכה.
- כד** רא"ש שם. מור.
- כה** מ"א מוקד הב"י, בשם ילקוט שמעוני שופטים רמז נב.
- כו** מרדכי רמז תשנה. מהרי"ל הל' ערב יוה"כ (ע' שכב). מהרי"ל וי"ל ס"ו קצא. דמ"א פ"ד.
- כז** לבוש ס"ג.
- כח** מ"א סק"ג.
- כט** כלבו ס"ו (ל', א). דמ"א פ"ד. וראה אליה רבה ס"ק ה'.

הלכות יום הכיפורים תריתריא

ז ואם כבו נרות אלו ביום הכיפורים אין לומר לנכרי שיחזור להדליק? ואפילו לרמו לו אסור¹² ולא עוד אלא שאם בא להדליק מעצמו צריך למחות בידו כמו שנתבאר בסיומן רע"ו¹³ וכן אין לומר לנכרי לקבל שעוה הנוטף מן הנרות¹⁴ מפני שהישראל אסור לו למלטל השעוה מפני שהיא מוקצה כמו שנתבאר בסיומן רס"ה¹⁵ וכל שאין היתר להישראל למלטלו אסור לומר לנכרי למלטלו כמו שנתבאר בסיומן רע"ז ע"ש:

ז ונהגו לקח נכרי לשמור הנרות שלא יבא ח"ו לדי דליקה ומכח זה נהגו ההמון לומר לו לכבות ולהדליק ואין לזה היתר כלל ויש למחות בידם ובפרט ביום הדין¹⁶:

ח מי שכבה נרו ביום הכיפורים סימן רע לו¹⁷ ותקנתו שיחזור וידלקנו במוצאי יום הכיפורים ולא יכבנו עוד אלא יניחנו לדלוק עד גמירא וגם יקבל עליו שכל ימיו לא יכבה נרו במוצאי יום הכיפורים לא הוא ולא אחר אלא יניחנו לדלוק עד גמירא¹⁸.

(לקדוש ה') מכובד ז"ה יום הכיפורים שאין בו אכילה ושתייה אמרה תורה כבדוהו בכסות נקיה¹⁹ ובנרות²⁰ לפיכך נוהגין להציע בגדים נאים בבית הכנסת²¹):

ט יש נוהגין ללבוש בגדים לבנים נקיים ביום הכיפורים כדי לזהות דוגמת מלאכי השרת²² וכן נוהגין במדינות אלו ללבוש הקיטל שהוא בגד לבן ונקי²³ ויש עוד מעם כלבישת הקיטל מפני שהוא בגד מתים ועל ידי זה נבנע לב אדם²⁴ לעשות תשובה שלימה²⁵ ולפיכך גם מי שהוא אבל מותר ללבוש הקיטל²⁶.

וכן הנשים יכולות ללבוש הקיטל כדי להכניע לבן²⁷ אבל שאר בגדים לבנים אין להן ללבוש כדי להיות דוגמת מלאכי השרת שאין יכולות להיות כמלאכים²⁸ שנאמר²⁹ עוד גבורים עלה חכם וגו' גברים כתיב³⁰:

י הלבוש שק מחמת תשובה צריך לפשטו ביום הכיפורים³¹ מפני שהוא יו"ט³² וצריך לכבדו בכסות נקיה כמו שנתבאר³³:

תריא ליל יום הכיפורים דינו כיומו וכו' סעיפים:

א ליל יום הכיפורים הרי הוא כיומו לכל דבר³⁴ שכל דברים האסורים ביום אסורים בלילה

ל מותרים ה' ליל יו"ט (ע' של) רמ"א שם.

לא דרכי משה ס"ק ד. וראה גם לעיל ס' שו"ס.

לב סעף ג.

לג התנות מנהגים יורכ אות קנפ. מ"א סק"ד.

לד ראה שם ס"ה.

לה ס"ו ובקו"א סק"ג.

לו מותרים שם. ח"א שם.

לז ראה הרות יב, א.

לח התנות מנהגים שם, בשם מנהגים ישנים. רמ"א שם.

לט ישעיה נה, יג.

מ נהרא שבת קנפ. א. רא"ש פ"ח ס' מ. מור. וראה גם

לעיל ס"ד. לקמן ס' תירד ס"ח.

מא ראה ח"ח סוף הסיומן. לעיל שם.

מב מור ושול"ע ס"ד. לעיל ס"ד.

מג מורדכי רמז תשנ. דמ"א ס"ד. וראה לעיל ס' יד ס"ג

שמענוהו זה מונעמים בבליית ביה"כ ואפילו בלילה.

מד דרכי משה ס"ק ה. רמ"א שם. וראה לעיל ס' כא ס"ג

שהה"ק לפנות צריך לפשטו הקיטל.

מה דרכי משה שם. רמ"א שם. וראה גם לעיל ס' תעב

ס"ד.

מו לבוש ס"ד.

מז ט"ז סק"ג. וראה גם לעיל ס' תעב ס"ד.

מח מ"א סק"ה.

מט ראה גם לקמן ס' תריש ס"א.

נ מושלי בא, כב.

נא מ"א שם (ע"פ ויקרא רבה פ"א, ה).

נב ספר הסדרים ס' תרמו. ח"א שם.

נג ספר הסדרים שם. וראה לעיל ס' תקנב סוף ס"ז. מ"א

ועינים.

נד סוף ס"ח. וראה גם לעיל ס' קנב מ"ו (וכבר היום

במלבושים נאים). לקו"ש ח"ט ע' 203 ואי"ק. שלחן

המזק ח"ב ע' רמו.

סימן תריא

א דמכ"ש ה' שביתת עשור פ"א ה"ז. מור ושול"ע ס"א.